

J.M.G. Leune
De burgerwacht te Steenberg ca. 1672-1673
Versie mei 2016

In het oud-archief van de gemeente Steenberg bevindt zich een kohier met de namen van 139 personen die “bequam sijn om de waepens te connen draegen”.¹ Het kohier is niet gedateerd, maar bij het inventariseren van het archief is door Albert Delahaye geconcludeerd dat het betrekking moet hebben op de jaren 1672 en 1675. Waarschijnlijk dateert de lijst uit het jaar 1672 of de eerste helft van 1673.² Deze datering spoort met resoluties van de stedelijke magistraat d.d. 16-11-1672, 22-12-1672 en 22-4-1673 betreffende de instelling van een civiele burgerwacht.³ De lijst werd waarschijnlijk opgesteld in verband met een dreigende aanval van Franse troepen op de stad.⁴ Vermoedelijk zijn personen vermeld van 18 jaar en ouder.⁵ Alleen “weerbare” mannen werden geschikt geacht om als burgerwacht te fungeren. Dit verklaart waarom de namen van sommige mannelijke burgers die 18 jaar of ouder waren ontbreken. Op de lijst staan ook namen van mannen die niet in de stad maar in een van de polders rondom Steenberg woonden. Hun namen zijn hieronder getranscribeerd en in alfabetische volgorde geplaatst.⁶ In de transcriptie zijn de namen vermeld zoals ze op het kohier omschreven zijn, soms voorzien van een tussen vierkante haken geplaatste annotatie. Enkele namen zijn op het kohier doorgestreept (doorgestr.).

Adriaensen, Michiel
Adriaensen, Pieter
Adriaenssen, Pieter
Aertsen, Arnoldus, zoon van Geert van Aertsen
Aertsen, Geert van
Aertsen, Pieter
Backer, Abram den
Backer, Anthonij den
Backer, Commer den [Commer Cornelisse Backer]
Bale, Mels Jansen van
Bastiaensen, Jan
Beddeleem [Bethlehem], Adriaen
Beddeleem [Bethlehem], Govaert, soldaat (doorgestr.)
Beeckman, Jan
Beer, Geert den
Berge, Mr. Pieter van den
Berrevelt, meester Eewout
Bierdraeger, Casper de
Blockhuijsen, Henrick
Boijtacq, Abram
Boudins, Laurens
Bouters, Matthijs
Brouck, Joannes van den
Brugman, Laureijs
Claessen, Pieter
Cloet, Meerten
Coeckelmans, Matthijs
Conjouw, Claes
Cornelisse, Henrick
Cramer, Jan de
Crijnen, Geert
Dam, Andries van (doorgestr.)
Danen, Huijbrecht
Diepenbeeck, Claes van
Diepenbeeck, Dirik van
Dijckmans, Simon Aertsen

Disman, Adriaen
Driel, Dingeman van
Duls, dominee (doorgestr.) [verm. identiek met Petrus Duls, predikant te Hoeven, die toen kennelijk tijdelijk in Steenberghe verbleef]
Es, Adam van
Evertsen, Marinis
Fossez, Matthijs de (doorgestr.)
Francquen, Bastiaen
Fransen, Jacob
Gastel, Jan Adriaens van
Gijsbert Gijsen, zoon van Willem Gijsen
Gijsbrechtsen, Willem
Gijsen, Willem
Greelmaecker, Anthonij de
Haer, Willem
Hartogvelt, Gerrit, soldaat (doorgestr.)
Hartogvelt, Jan
Hoeck, Jacob Jacobsen
Hoeck, Matthijs Jacobsen
Hoeck, Pieter Jacobsen
Hoeck, Theunis Jacobsen
Holtzinger, Christoffel
Huijbrechtsen, Cornelis
Itom [Iton], Eduaert
Jansen, Herman
Janssen, Pieter
Joosten [Soetens], Adam
Jorissen, Aert
Kees [?], Koarte [?] Malijs [?] [mogelijk een aliasnaam en identiek met Cornelis Huijbrechtsen]
Keetelaer, Aert Cornelis
Knecht, Sijwert
Laureijssen, Pieter
Leenaertsen, Bastiaen
Leenaertsen, Jan
Leeuw, Jan de
Lion, Samson de
Lis, Lambrecht van der
Maelderij, Pieter Adriaens
Meeussen, Cornelis
Meijer, Bavon Stevens de
Meijer, Jan
Metselaer, Jan Willemsen
Metselaer, Willem, zoon van Jan Willemsen Metselaer (doorgestr.)
Michielssen, Anthonij
Michielssen, Cornelis
Mulder, Herman
N.N. [onleesbaar]
N.N., Arjaen
N.N., een knecht
N.N., een knecht
N.N., Joost
N.N., knecht van Jan de Wever
N.N., knecht van Pieter Fransen
N.N., knecht van Simon Aertsen Dijkmans
N.N., Willem, thuislegger [kostganger] bij Willem Snol

Naeijer, Claes de
Naeijer, Jan de
Numan, Merten Jan
Oosterhout, Geert Corstiaensen van
Opstal, Ariaen van
Oth, Cornelis Jansen
Philips, Glaudij
Pon, Pieter du
Rappelier, Guilliam
Reijns, Matthias
Roelen, Gijsberecht
Roer, Ariaen Willem van der
Rosendael, Jaspas Jansen van
Roverij, Frans de
Ruijter, Pieter Jansen de
Ruytten, Jan
Schagen, Mr. Pieter
Schets, Gillis
Schipper, Geert den
Simonides, Thomas
Smits, Ocker Cornelis
Snol, Willem
Spoors, meester Henrick
Steenput, Cornelis
Steenput, Joannes
Stevens, Jan
Stoffelsen, Cornelis
Sulé, Peer
Trouwen [?], Willem Cornelisse (doorgestr.)
Turcq, Godtschalck
Vaij, dominee [Stephanus] (doorgestr.)
Vaij, zoon van dominee [Stephanus] Vaij [verm. identiek met Adriaen Vaij] (doorgestr.)
Velden, Claes van der
Verwijmeren, Jan Adriaensen
Vinck, Jan (procureur)
Vinck, Pauwels
Vincke, Jan Cornelis
Vliet, N.N. van
Vosbergen, meester Heijman
Wagemaecker, Jan Philipsen
Waltijn, Jan Dirxssen
Weert, Jan Stevens de
Wever, Ad, naast ds. Dulst [zie Duls]
Wever, Carel de
Wever, Jan de
Wijck, Cornelis Adriaens
With, Sacharias de
Zegers, Adriaen Jansen
Zoldere, Jan van

¹ Markiezenhof Historisch Centrum, oud-arch. Steenbergen, archiefnr. 900, inv. 2150.

² Dit valt af te leiden uit de data van begraven van sommige personen die op de lijst voorkomen. Een voorbeeld is de chirurgijn Eewout Berreveld die in Steenbergen op 21-8-1673 is begraven.

³ A. Delahaye, De vesting Steenbergen, Zevenbergen, 1975, p. 58.

⁴ Idem, p. 44.

-
- ⁵ Deze leeftijdsgrens werd althans in 1672 gehanteerd in het nabij Steenbergen gelegen Dinteloord toen daar een burgerwacht werd geformeerd (MHC, arch. van het dorpsbestuur van Dinteloord 1605-1810, archiefnr. 800, inv. 77).
- ⁶ Met dank aan Huib Uil voor zijn hulp bij de transcriptie.